

§ 40. Det fornødne Mandskab til de gamle Gjørders Vedligeholdelse og til de vedtagne nyes Opførelse samt Haugestuur m. v. leveres efter Marketal.

§ 41. Enhver, der skjærer Torv i en Hauge, bør gjøre det saaledes, at han derved ikke tilspjær Haugen større Skade end nødvendigt; navnlig bør han saavidt nødvendigt aflede Vandet fra Torvgravene, ordentlig tildække disse med den afgravede Grønsvær, og ikke lade Torv eller anden af ham opgravet Jord, blive liggende spredt paa Græsset, men kaste alt slikt ned i Graven.

§ 42. Sghselmanden for Sunders bør hvert Aar paa sin Omreise før Olaidag og de andre Sghselmænd hvert Aar paa deres første Omreise efter Olaidag affordre i det mindste een Sghdemand for hver Haugepart Erklæring om Torvhaernes Behandling, og i Tilfælde af, at enten Sghdemændene eller nogen af Eierne føre Klage over, at Torvhaerne ere behandlede uforsvarligt, bør Sghselmanden med tiltagne Vidner personligen eftersee de omtvistede Haier og afgjøre Sagen ved sin Resolution, der strax bør indføres i hans Embedsprotokol. Den Paagjældende bliver at bittene en Muult af 48 f. indtil 2 Rb. R. M., hvorhos han inden den af Sghselmanden bestemte Tid har at afhjælpe de paaklagede Mordener under en daglig Muult af 8 f. R. M.

Er den Paagjældende misfornøiet med Sghselmandens Kjendelse, da staaer det ham frit for at indanke Sagen for den i 4de Afdeling omhandlede Ret; dog skal han foretage de hertil nødvendige Skridt inden 8 Dage, da han i modsat Fald taber sin Appellationsret.

§ 43.

For at Sghden kan blive holdt spag og god Orden i alt Dvrigt kan blive iagttaget ved den, skulle for alle Hanger og Haugepartier være visse Sghdemænd; og det skal være dem alene paalagt at forestaae Sghdens Røgt, Fjeldgangene, Mærkningen, Haugestuur samt alt andet Arbejde i Haugen, der maatte anses nødvendigt til Haugens Tarv og Bedste. Ligeledes

have de og at paasee, at enhver Paagjældende efterkommer sin Pligt, og paa den Forsømmeliges Bekostning være bemyndiget til at lade Arbejdet udføre ved leiede Folk. Ligesom de i denne deres Tjeneste ere Sghdens Eier ansvarlige, saaledes have de ogsaa paa den enkelte Eiers Forlangende at meddele ham Forklaringer om den dem betrøede Sghs Antal og Tilstand, samt Røgt i Haugen, m. m.

Wilbe Faar (Barg), som løbe over Markesfjel og forstyrre Nabohaagens Sgh, skulle spæges eller aftages ved næste Høst, efterat det vidnesfast er forlangt paa vedkommende Sghdemands Bopæl; seer det ikke, er Faaret forbrudt.

§ 44.

Sghdemænd skulle antages eller opsiges og deres Røn skal bestemmes ved et Møde, som Eierne og Brugerne i enhver Haugepart skulle holde i Bygden Michelsdag. Afgjørelsen seer efter Stemmesleerhed, og Stemmerne regnes efter det Marketal; Enhver bruger, uden Hensyn til om han er Eier, Fæster eller Opbygger, Hvem der maatte attraae dette Møde afholdt, har at bringe det til Vedkommendes Kundskab inden 8 Dage i Forveien. Enhver skal møde personligen eller fremsende skriftlig Fuldmagt, da han i modsat Fald taber sin Stemmeret.

Hvor det anses nødvendigt at ansætte en Formand iblandt Sghdemændene, skal dette foretages paa samme Maade.

§ 45.

Ved samme Møde havde Sghdemænd ogsaa at opsiges deres Tjeneste. Den fratrædende Sghdemand kan ikke være fri for sit Hverv, førend Fjeldgang efter Springlam er endt, medmindre han forlader Bygden, eller Omstændighederne gjøre ham det umuligt.

§ 46.

Da den hele Røgtning af al Sghden i enhver Hauge eller Haugepart skal være Sghdemændene overdragen, maa enhver Sghdemand kunne gaae i Haugen til alle Tider og overalt til Røgtning ogsaa med Hund, naar Indskrænkninger heri ikke ere fastsatte ved hans Antagelse.